

Del II
Kontraktsgrunnlaget
NS 8405
SARPSBORG KOMMUNE

Innfartsparkering Sandbakken

A	GENERELL DEL.....	4
A.1	Innledning.....	4
A.1.1	Generelt om oppdragsbeskrivelsen	4
A.1.2	Ansvar	4
A.2	Kontraktsomfang.....	4
A.3	Organisasjon og entreprisemodell.....	4
A.3.1	Organisering.....	4
A.3.2	Entreprenørmodell	5
B	KONTRAKTSBESTEMMELSER	5
B.1	Alminnelige kontraktsbestemmelser	5
B.2	Endringer og suppleringer til NS 8405.....	5
B.3	Sarpsborg kommunes seriøsitybestemmelser	8
1.	HMS kort	8
2.	Internkontroll og SHA.....	8
3.	Krav til dokumentert yrkesskadeforsikring.....	9
4.	Krav om bruk av fast ansatte og stillingsandel.....	9
5.	Bruk av underentreprenører /Begrensing i antall ledd underleverandører	10
6.	Innleid arbeidskraft.....	11
7.	Krav til lønns- og arbeidsvilkår	11
8.	Mannskapslister og innsyn i oversiktslister	12
9.	Åpenhet om leverandørkjeder, kunnskapsplikt og aktsomhetsvurderinger	13
10.	Faglærte håndverkere.....	13
11.	Læringer	14
12.	Krav om betaling med elektronisk betalingsmiddel/forbud mot kontantbetaling.....	14
13.	Krav om betaling av lønn, oppgjør og annen godtgjørelse til bank	15
14.	Rapporteringsplikt til Skatteetatens Oppdrags- og arbeidsforholdsregister (OAR)	15
15.	Brudd på skatte- og avgiftsforpliktelser	15
16.	Pliktig medlemskap i leverandørregister.....	16
17.	Forbud mot manglende respekt for fagorganisering og kollektive forhandlinger (ILOs kjernekonvensjoner 87 og 98)	16
18.	Mislighold av kontraktbestemmelser – konsekvenser.....	16
19.	Revisjon fra oppdragsgiver eller ekstern revisor.....	16
20.	Brudd på konkurranselovgivning	16
C	TEKNISKE BESTEMMELSER.....	18
C.1	Tekniske rammebetingelser	18
C.1.1	Ytre miljø.....	18
C.2	Teknisk beskrivelse	19
C.2.1	Detaljbeskrivelser	19
C.2.2	Rigg og drift.....	21
C.3	Tegninger og modeller.....	22
C.3.1	Krav til FDV-dokumentasjon	22
D	KRAV TIL BYGGEPROSESSEN	23
D.1	Administrative rutiner	23
D.1.1	Søknader	23
D.1.2	Intern kommunikasjon i prosjektet.....	23
D.1.3	Ekstern kommunikasjon.....	23
D.1.4	Byggemøter.....	24
D.1.5	Endringshåndtering.....	24
D.1.6	Avvikshåndtering	24
D.2	Kvalitetssikring.....	24
D.2.1	HMS og kvalitetssikringssystem	24
D.2.2	Kvalitetssikring og Internkontroll	24
D.2.3	Kontroll	25

D.2.4	Administrasjon	26
D.3	Sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA).....	26
D.3.1	Generelt	26
D.3.2	SHA-koordinator – Prosjektrettet SHA-plan	26
D.3.3	Hovedbedrift - Vernerunder	26
D.4	Øvrige krav til byggeprosessen	27
E	FRISTER	28
E.1	Frister.....	28
E.1.1	Fysiske arbeider	28
	For leveranser av fysiske arbeider gjelder følgende frister:.....	28
E.1.2	Dokumentleveranse.....	28
F	VEDERLAG	29
F.1	Tilbudsskjema.....	29
F.2	Regningsarbeider	29
F.2.1	Mannskap	29
F.2.2	Maskinleie.....	29
F.2.3	Materialer og utstyr	29
G	OPPDRAAGSGIVERS YTELSE.....	30
G.1	Oppdragsgivers medvirkning	30
G.1.1	Byggherrens kontroller	30
G.1.2	Uavhengig kontroll.....	30
G.1.3	Sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA)	30
G.1.4	Materialer	30
G.1.5	Offentlige tillatelser	30

A GENERELL DEL

A.1 Innledning

A.1.1 Generelt om oppdragsbeskrivelsen

Dette kontraktsgrunnlag er utarbeidet i henhold til NS 3450:2014 Konkurransesgrunnlag for bygg og anlegg. Entreprenøren tilknyttet denne kontrakt forpliktes til å følge de til enhver tid gjeldende bestemmelser og retningslinjer som fremkommer i denne oppdragsbeskrivelsen. Alle krav som fremkommer i denne oppdragsbeskrivelsen med vedlegg skal være inkludert i pristilbudet gitt av entreprenøren.

A.1.2 Ansvar

Rollefordelingen jfr. Plan- og bygningsloven:

NAVN	Firma:	Funksjon:	Tlf:	E-post
Eirik Johansen	Sarpsborg kommune	Byggherre	41284302	Eirik.johansen@sarpsborg.com
(konsulent/firma)	(konsulent/firma)	Byggeleder		
Stine Elisabeth Markussen	Multiconsult AS	Ansvarlig søker		Stineelisabeth.markussen@multiconsult.no
Kristine Schreiner	Multiconsult AS	Ansvarlig prosjekterende	93499389	<u>Kristine.schreiner@multiconsult.no</u>
(entreprenør)	(entreprenør)	Ansvarlig utførende		

A.2 Kontraktsomfang

Sarpsborg kommune planlegger å etablere en innfartsparkering ved krysset mellom fylkesvei 118 (Skjebergveien) og fylkesvei 599 (Rokkeveien). Parkeringen vil få en sentral og godt synlig plassering i umiddelbar nærhet til kollektivholdeplassen langs Skjebergveien, og vil være lett tilgjengelig fra begge fylkesveiene.

Hensikten med innfartsparkeringen er å fremme miljøvennlig og effektiv transport ved å tilby et attraktivt alternativ for bilister og syklistene som ønsker å benytte kollektivtransport videre inn mot byeller tettstedskjernen. Tiltaket vil kunne bidra til redusert trafikkbelastning, bedre luftkvalitet og økt tilgjengelighet.

A.3 Organisasjon og entreprisemodell

A.3.1 Organisering

Byggherre er Sarpsborg kommune.

Postboks 237, 1701 Sarpsborg.

Tlf: 69 10 80 00

Byggherrens representant er:

NAVN	Firma:	Funksjon:	Tlf:	E-post
Eirik Johansen	Sarpsborg kommune	Prosjektleder	41284302	Eirik.johansen@sarpsborg.com
		Byggeleder		

Byggherrens tekniske konsulenter består av:

NAVN	Firma:	Funksjon:
Elisabeth Helland	Multiconsult Norge AS	LARK
Kristine Schreiner	Multiconsult Norge AS	RIVeg
Stine Elisabeth	Multiconsult Norge AS	SØK

Markussen		
Jan Raymond Sundell	Multiconsult Norge AS	RIM
Freddy Nilsen	Multiconsult Norge AS	RIE

A.3.2 Entreprisemodell

A.3.2.1 Entrepriseform for denne kontrakten

Dette er en utførelsesentreprise etter NS8405. Beskrivende tekster i entreprisen er utformet som detaljbeskrivelser. Detaljbeskrivelsene angir detaljerte spesifikasjoner av krav til de ulike komponentenes mål, materialbruk, utforming, utførelse, prøving kontroll osv.

B KONTRAKTSBESTEMMELSER

B.1 Alminnelige kontraktsbestemmelser

For denne kontrakten gjelder Norsk Standard (NS) 8405:2008 Norsk bygge- og anleggskontrakt, med nedenstående endringer og suppleringer. De til enhver tid gjeldende lover og forskrifter skal følges.

Det opprettes skriftlig kontrakt med valgt leverandør med utgangspunkt i antatt tilbud.

Avtale anses først inngått når tilbudet er skriftlig akseptert og kontrakt er underskrevet av begge parter.

NS 8405 A "Formular for kontrakt om utførelse av bygge- og anleggsarbeider" vil bli benyttet som avtaledokument ved kontraktsinngåelse.

B.2 Endringer og suppleringer til NS 8405

Pkt. 9.3

Punktet utgår. Byggherren stiller ikke sikkerhet.

Pkt. 15

Tillegg til punkt.

Det er under tilbudsregningen samarbeidet med følgende firmaer for de forskjellige underentrepriser/underleverandørers vedkommende:

<i>Nr.</i>	<i>Fagområde:</i>	<i>Firma:</i>
1		
2		
3		
4		

Det skal legges ved referanseliste for underentreprenør(er)/underleverandør(er).

Underentreprenører skal godkjennes av byggherren før oppstart.

Ev. utskiftning/endring av underentreprenører(er)/underleverandør(er) i prosjektperioden skal godkjennes av byggherren først.

Pkt. 25.2

Tillegg til punkt.

Postene som omfattes av NS3420-A endres ikke innenfor en endring av kontraktssummen på inntil +/- 15 %. Dersom endringene overstiger 15 %, foretas det en lineær justering for den delen som overstiger 15 % økning eller reduksjon.

Pkt. 27.1

Prisene indeksreguleres ikke.

Pkt. 28.1

1. avsnitt, 2. setning utgår og erstattes med følgende:

Avdrag kan kun kreves på grunnlag av det som er utført, ikke for det som er tilført byggeplassen av materialer og varer for å innbygges.

Pkt. 32.3

Tillegg til punkt.

Entreprenøren plikter å utbedre alle feil og mangler påvist under overtakelsesbefaringen innen 2 uker etter at befaringen er avholdt såfremt ikke annet blir avtalt med byggherren. All dokumentasjon skal også være overlevert byggherren innen denne fristen.

Skriftlig bekreftelse på at samtlige reklamasjonsarbeider er utbedret skal sendes byggherren omgående etter at arbeidene er utført. Garantibeløpet frigis først når alle arbeidene inkl. reklamasjonsarbeider er utført og godkjent.

Pkt. 33.1

Tillegg til punkt.

Sluttoppgjøret fra entreprenøren skal bestå av 2 elementer: Sluttoppstilling og Sluttfaktura.

Sluttoppstillingen skal settes opp slik;

- *Start med avtalt kontraktsum*
- *Legg til endringer, tillegg, fradrag (avtalte eller varslede)*
- *Legg til krav som følge av eventuell indeksregulering*
- *Summer kontraktsum justert for endringer og eventuell indeksregulering*
- *A List opp alle a-konto fakturaer som er sendt og summer*
- *List opp alle endringsfakturaer som er sendt og summer*
- *B List opp alle fakturaer som ikke er betalt og summer*
- *C List opp alle krav BH har bestrid og som entreprenøren fastholder og summer*
- *D List opp alle krav som ikke tidligere er fakturert, og som blir fakturert i sluttfakturaen. (Normalt kun innestående. All annen betaling for kontraktarbeid, tilleggsarbeid, indeksregulering, påløpt forsinkelsesrente etc. bør faktureres før sluttfaktura)*
- *List opp alle krav som vil bli fakturert senere*
- *Sluttfakturaen utgjør sum D*

- *Entreprenørens totale krav i sluttoppgjøret utgjør summen i pkt. B og D.*

Pkt. 33.2

Tillegg til punkt.

Ved uenighet om kravets berettigelse og /eller ved helt eller delvis frafall av krav, skal entreprenøren sende kreditnota for hele fakturabeløpet, samtidig som det utstedes 2 nye fakturaer for hhv. omtvistet og uomtvistet krav.

Fakturaene betegnes ikke som slutfaktura, men som delfaktura merket "omtvistet" og "uomtvistet sluttoppgjør". Uomtvistet krav betales av Byggherren innen forfall oppført på ny faktura iht. gjeldende faktureringsrutiner.

Utstedelse av nye fakturaer, slik beskrevet ovenfor, endrer ikke ved avtalte virkninger knyttet til Slutfaktura.

Pkt. 34.3

1. avsnitt utgår og erstattes med følgende:

Er ikke annet avtalt, skal dagmulkten per hverdag utgjøre:

- 2 ‰ av kontraktssummen ved overskridelse av sluttfristen.

Pkt. 36.7

1. avsnitt utgår og erstattes med følgende:

Mangler som først viser seg etter overtagelsen, må byggherren påberope seg senest innen reklamasjonsfristens utløp.

Pkt. 40.2

Tillegg til punkt.

Uten byggherrens skriftlige godkjenning, er det ikke anledning til å ta salgspant i materiell/leveranser som inngår i kontrakten.

Pkt. 41

Tillegg til punkt.

Eiendomsrett, opphavsrett og andre materielle og immaterielle rettigheter til et hvert resultat og/eller materiale som frembringes gjennom oppdraget, herunder kildekode til programvare, dokumentasjon, metoder, data, parametervalg, beregninger, undersøkelser, modeller, spesifikasjoner og annet tilfaller oppdragsgiveren i sin helhet, med de begrensninger som følger av ufravikelig lov. Oppdragsgiver kan fritt bruke disse i fremtidige prosjekter og offentliggjøre disse. Oppdragstaker skal besørge at data fra grunnundersøkelser overleveres til NADAG (Nasjonal database for grunnundersøkelser).

Oppdragsgiver tillates samtidig fritt å bruke alle data i fremtidige prosjekter forutsatt at oppdragstaker og/eller hans kontraktsmedhjelpere blir navngitt. Leverandør beholder rettighetene til egne dataprogram.

B.3 Sarpsborg kommunes seriøsitetsbestemmelser

1. HMS kort

[Bestemmelsen gjelder for virksomhet som utfører arbeid på bygge- og anleggsplasser i henhold til byggherreforskriften § 2, jf. § 4., samt virksomhet som utfører renholdstjenester etter forskrift om offentlig godkjenning av renholdsvirksomheter og om kjøp av renholdstjenester]

Alle som utfører arbeid på bygge- eller anleggsplassen under denne kontrakten, skal bære lett synlig et gyldig HMS-kort utstedt av Arbeidstilsynet, jf. FOR-2007-03-30-366. Tilsvarende gjelder alle som utfører renholdsarbeider under denne kontrakten, jf. FOR-2012-05-08-408.

Frem til HMS-kortet er mottatt aksepterer oppdragsgiver gyldig HMS-kortbekreftelse med QR-kode fra Arbeidstilsynet sammen med gyldig identifikasjon.

Ordrebekreftelse, søknadsskjema o.l. aksepteres ikke som HMS kort. Før HMS-kortet er mottatt, må arbeidstakeren på bygge- og anleggsplassen kunne dokumentere hvilken virksomhet han eller hun jobber for.

Lånekort aksepteres ved fremvisning av gyldig HMS-kortbekreftelse med QR-kode fra Arbeidstilsynet sammen med gyldig identifikasjon.

Arbeidstakere som ikke har slikt HMS-kort, eller ovennevnte dokumentasjon, vil bli bortvist fra bygge- eller anleggsplassen for leverandørens regning og risiko.

2. Internkontroll og SHA

[Bestemmelsen gjelder for alle bygg- og anleggskontrakter.]

Leverandøren skal følge den til enhver tid gjeldende arbeidsmiljølovgivning med tilhørende forskrifter, Oppdragsgivers SHA-plan (*Sikkerhet, Helse og Arbeidsmiljø*) og Oppdragsgivers eller koordinators anvisninger. Leverandøren plikter å ha et internkontrollsystem iht. forskrift om systematisk helse- miljø og sikkerhetsarbeid i virksomheter. Relevante deler av Oppdragsgivers SHA-plan skal innarbeides i, og følges opp gjennom, leverandørens internkontroll. Innarbeidingen skal skje slik at SHA-planens bestemmelser kan identifiseres.

Med mindre annet er avtalt skal alle Leverandørens nøkkelpersoner i prosjektet forstå og kunne gjøre seg godt forstått på norsk. Leverandøren skal sørge for at arbeidere han og eventuelle underleverandører benytter kan kommunisere på en slik måte at manglende kommunikasjon ikke utgjør en sikkerhetsrisiko.

Minst én av det utførende personell på ethvert arbeidslag skal kunne forstå og gjøre seg forstått på norsk eller engelsk. Dersom flere utfører oppdrag sammen, skal vedkommende i tillegg forstå og gjøre seg forstått på et språk alle de andre på arbeidslaget forstår og kan gjøre seg forstått på.

Alle på arbeidsplassen skal forstå SHA-plan, sikkerhetsopplæring, HMS-rutiner, verneprotokoller, sikkerhetsinstrukser, SJA (Sikker jobbanalyse), sikkerhetsdatablader og varselskilter på arbeidsplassen, samt bruksanvisning for verktøy og arbeidsutstyr mv. som vedkommende benytter i arbeidet. Materialet skal foreligge på et språk vedkommende arbeider forstår godt, så fremt arbeideren ikke forstår informasjonen fullt ut på norsk eller engelsk.

Ved brudd på ovennevnte plikter har Oppdragsgiver rett til å stanse arbeidene for Leverandørens regning og risiko i den utstrekning Oppdragsgiver anser det nødvendig. Leverandørens forsinkelse som følge av stansing gir Oppdragsgiver rett på eventuell dagmulkt etter kontraktens bestemmelser om forsinket levering.

Oppdragsgiver kan heve avtalen dersom Leverandøren vesentlig misligholder ovennevnte plikter og ikke retter forholdene innen rimelig frist. Før heving gjennomføres skal leverandøren ved skriftlig varsel gis en rimelig tilleggsfrist for å dokumentere retting, med varsel om heving om så ikke skjer. Ved gjentatte mislighold kan Oppdragsgiver heve avtalen selv om leverandøren retter forholdene. Dersom Oppdragsgiver hever kontrakten med Leverandøren, kan Oppdragsgiver kreve å få tiltransportert til seg Leverandørens kontrakter med underleverandører.

Ved tilsvarende brudd hos underleverandøren, kan Oppdragsgiver kreve at Leverandøren skifter ut underleverandøren. Dette skal skje for Leverandørens regning og risiko.

3. Krav til dokumentert yrkesskadeforsikring

[Bestemmelsen gjelder for alle kontrakter.]

Leverandøren skal på forespørsel innen en rimelig frist fastsatt ved skriftlig varsel dokumentere at egne ansatte og ansatte hos underleverandører som utfører arbeid på kontrakten, er dekket av lovpålagt yrkesskadeforsikring.

Oppdragsgiver kan bortvise arbeidstakere/foretak som det ikke har dokumentert yrkesskadeforsikring for innen fristen.

Manglende eller mangelfull dokumentasjon, kan påberopes av Oppdragsgiver som grunnlag for å heve kontrakten. Før heving gjennomføres skal leverandøren ved skriftlig varsel gis en rimelig tilleggsfrist for å dokumentere retting, med varsel om heving om så ikke skjer. Dersom bruddet gjelder manglende dokumentasjon for yrkesskadeforsikring hos underleverandør, kan Oppdragsgiver på samme måte kreve at leverandøren skifter ut underleverandører. Dette skal skje uten omkostninger for Oppdragsgiver.

4. Krav om bruk av fast ansatte og stillingsandel

[Bestemmelsen gjelder for utførelse av bygge- og anleggsarbeider og alle renholdstjenester som er omfattet av CPV-kode 90910000 (rengjøring), jf. anskaffelsesforskriften § 19-3, samt øvrige risikoutsatte tjenesteområder etter særskilt vurdering].

Ved utførelsen av kontraktsarbeidet skal arbeidet i all hovedsak utføres av fast ansatte i minst 80 % stilling, uavhengig av om arbeidere er ansatt hos leverandøren eller eventuelle underleverandører.

Leverandøren skal etter kontraktsinngåelsen redegjøre for hvordan kravet vil bli oppfylt, samt jevnlig oversende bemanningsplaner og rapporter som viser oppfylleelsesgraden.

Ved kontraktavslutning skal det fremlegges oversikt over bemanningen og oppfylleelsesgrad. Timelister skal fremlegges på anmodning.

Det gjøres unntak for arbeid som etter sin art ikke tilsier et krav om full stillingsandel, eksempelvis sesongarbeider, eller i den utstrekning det er nødvendig for utførelsen av kontraktsarbeid.

Unntaksbestemmelsen kan ikke anvendes i større utstrekning enn det er nødvendig for utførelsen av kontraktsarbeid.

Oppdragsgiver kan totalt holde tilbake inntil 1 prosent av kontraktssummen dersom krav i seriøsitetsbestemmelsene som er regulert ved misligholdes, og forholdet ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel fra oppdragsgiver. Dersom krav ikke er oppfylt ved overtakelsen avkortes vederlaget med inntil 1 prosent av kontraktssummen.

Ved vesentlig mislighold av ovennevnte plikter, kan byggherren stanse eller heve kontrakten dersom forholdet ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel, med varsel om stansing eller heving om så ikke skjer.

5. Bruk av underentreprenører /Begrensing i antall ledd underleverandører

[Bestemmelsen gjelder for utførelse av bygge- og anleggsarbeider og alle renholdstjenester, omfattet av CPV-kode 90910000, over EØS terskelverdi for varer og tjenester, samt øvrige risikoutsatte tjenesteområder etter særskilt vurdering. Det 2. leddet er hovedsakelig ment å dekke leverandørens/underleverandørs behov for å tilknytte seg spesialkompetanse]

Leverandøren skal ikke ha flere enn to ledd underleverandører i kjede under seg, jf. anskaffelsesforskriften § 8-13 og § 19-3. Innleid personell regnes som ett ledd.

Oppdragsgiver vil unntaksvis kunne stille krav om maksimalt ett ledd, basert på en konkret vurdering av marked, kompleksitet og risiko m.m. i den enkelte anskaffelse. Dette vil i tilfelle fremgå av konkurransegrunnlaget for den aktuelle anskaffelsen.

Oppdragsgiver kan godta flere enn to ledd dersom det på grunn av uforutsette omstendigheter er nødvendig for å få gjennomført kontraktsarbeidene.

Leverandørens bruk av underleverandører, herunder innleid arbeidskraft, skal skriftlig forhåndsgodkjennes av oppdragsgiver. Oppdragsgiver kan bare nekte bruk der han/hun har saklig grunn. Det samme gjelder for utskifting av underleverandører i kontraktsperioden. Manglende fremleggelse av dokumentasjon, eller ikke ubetydelige avvik ved fremlagt dokumentasjon, knyttet til underleverandør danner saklig grunnlag for å nekte godkjenning av vedkommende underleverandør. Oppdragsgivers godkjenning endrer ikke leverandørens forpliktelser overfor Oppdragsgiver.

Ved inngåelse av kontrakter med underleverandør, der kontraktsverdien overstiger kr 500 000 eks. mva., skal Leverandøren innhente skatteattest. Fra underleverandører med forretningsadresse i andre EØS-land enn Norge, skal det innhentes tilsvarende attest. Leverandøren skal på forespørsel fra Oppdragsgiver fremlegge skatteattesten. Leverandøren skal til enhver tid kunne dokumentere at underleverandører oppfyller kontraktens bestemmelser, herunder at de har oppfylt sine forpliktelser overfor skattemyndighetene.

Ovennevnte attester for skatt- og merverdiavgift skal til enhver tid finnes på byggeplassen. Attestene skal ikke være eldre enn seks måneder gamle. Dersom attesten ikke fremlegges eller viser restanser som ikke er ubetydelige, kan Oppdragsgiver kreve at underleverandøren skiftes ut for Leverandørens regning og risiko dersom forholdet ikke rettes innen en rimelig frist, gitt ved skriftlig varsel.

Oppdragsgiver kan totalt holde tilbake inntil 1 prosent av kontraktssummen dersom krav i seriøsitetsbestemmelsene som er regulert ved misligholdes, og forholdet ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel fra oppdragsgiver. Det samme gjelder der det er grunn til å tro at slikt mislighold vil inntreffe.

Dersom kravet ikke er oppfylt ved overtakelsen, kan vederlaget avkortes med et forholdsmessig prisavslag på inntil 1 prosent av kontraktssummen.

Ved vesentlig mislighold av eller gjentatte brudd på ovennevnte plikter, eller der det er god grunn til å tro at slikt mislighold vil inntreffe, kan Oppdragsgiver, med rimelig varsel, stanse arbeidene for Leverandørens regning og risiko, eller heve kontrakten. Dersom Oppdragsgiver hever kontrakten med Leverandøren, kan Oppdragsgiver kreve å få tiltransportert til seg Leverandørens kontrakter med underleverandører.

6. Innleid arbeidskraft

[Bestemmelsen gjelder for alle kontrakter.]

Det er forbudt å leie inn arbeidstakere til bygningsarbeid på byggeplasser i Oslo, Akershus, Buskerud, Østfold og Vestfold. Forbudet gjelder innleie til selve bygningsarbeidet. Bygningsvirksomheter kan fortsatt leie inn andre arbeidstakergrupper til annet type arbeid, for eksempel ingeniører og administrativt personale. Se nærmere her; [Innleie av arbeidskraft fra bemanningsforetak \(arbeidstilsynet.no\)](https://arbeidstilsynet.no)

Bruk av innleid arbeidskraft fra produksjonsbedrift og bemanningsselskap skal varsles Oppdragsgiver i rimelig tid før oppmøte på byggeplass. Oppdragsgiver kan nekte bruk der han har saklig grunn. Manglende fremleggelse av dokumentasjon, eller ikke ubetydelige avvik ved fremlagt dokumentasjon, knyttet til underleverandør danner saklig grunnlag for å nekte godkjenning av vedkommende underleverandør. Innleide arbeidstakere som ikke er varslet Oppdragsgiver, vil bli bortvist fra byggeplassen.

Leverandøren skal sørge for at innleid personell som Leverandøren benytter til å oppfylle kontrakten med Oppdragsgiver, har arbeidskontrakter som sikrer disse tarifflønn, også mellom oppdrag.

Innleie fra bemanningsbyrå skal kun skje innenfor de vilkår og intensjoner som følger av arbeidsmiljøloven og de aktuelle tariffavtaler, herunder kravet om likebehandling i § 14-12a. All omgåelse av regelverk skal forebygges.

Der det foreligger en lokal avtale om innleie, har innleie- og utleiebedriften en gjensidig plikt til å kunne dokumentere at innleiebedriften er bundet av tariffavtale inngått med fagforening med innstillingsrett og at avtalen om innleie er inngått med tillitsvalgt.

For å sikre et effektivt vern mot omgåelse av krav til dekning av utgifter til reise, kost og losji, skal innleiebedriften stille krav om at innleid arbeidskrafts bosted er definert i arbeidsavtalen. Ved arbeid som krever overnatting utenfor definert hjemsted, skal det dokumenteres betaling for kostnader knyttet til kost og losji, og reise der arbeidstaker har rett til slik utgiftsdekning.

Det gjøres unntak for frivillige organisasjoner, lag og foreninger.

Ved brudd på bestemmelsen kan vederlaget avkortes tilsvarende eventuell besparelse for leverandøren. Brudd på bestemmelsen kan også påberopes av den enkelte ansatte overfor leverandøren som grunnlag for krav om etterbetaling av lønn.

7. Krav til lønns- og arbeidsvilkår

[Bestemmelsen gjelder for alle kontrakter.]

Leverandøren er ansvarlig for at egne ansatte og ansatte hos eventuelle underleverandører som direkte medvirker til å oppfylle kontrakten har lønns- og arbeidsvilkår som ikke er dårligere enn:

- Den til enhver tid gjeldende arbeidsmiljølovgivning, allmenngjøringsforskrifter eller landsomfattende tariffavtale for den aktuelle bransje.
- På områder som ikke er dekket av forskrift om allmenngjort tariffavtale, skal lønns- og arbeidsvilkårene være i henhold til landsomfattende tariffavtale for den aktuelle bransje. Med lønns- og arbeidsvilkår menes bestemmelser om minste arbeidstid, lønn, herunder overtidstillegg, skift- og turnustillegg og ulempetillegg, og dekning av utgifter til reise, kost og losji, i den grad slike bestemmelser følger av tariffavtalen.
- Lov om obligatorisk tjenestepensjon (OTP-loven) av 21.12.2005

For bransjer som ikke er allmenngjort, skal det, for å sikre et effektivt vern mot omgåelse av krav til dekning av utgifter til reise, kost og losji, stilles krav om at arbeidskrafts bosted er definert i

arbeidsavtalen. Ved arbeid som krever overnatting utenfor definert hjemsted, skal det dokumenteres betaling for kostnader knyttet til kost og losji, og reise der arbeidstaker har rett til slik utgiftsdekning.

Leverandøren plikter på forespørsel å dokumentere lønns- og arbeidsvilkårene for egne arbeidstakere, arbeidstakere hos eventuelle underleverandører. Opplysningene skal dokumenteres ved blant annet kopi av arbeidsavtale, lønnsslipp, timelister og arbeidsgiverens bankutskrift. Dokumentasjonen skal være på personnivå og det skal fremgå hvem den gjelder. Det skal også dokumenteres oppfyllelse av krav om dekning av reise, kost og losji.

Oppdragsgiver og/eller andre som opptrer på vegne av oppdragsgiver har rett til innsyn i dokumenter, og rett til å foreta andre undersøkelser, som gjør det mulig for oppdragsgiver å gjennomføre kontroll med at kravet til lønns- og arbeidsvilkår overholdes.

Medvirknings- og dokumentasjonsplikten omfatter også underleverandører.

Oppdragsgiver kan kreve å få adgang til lokaler som benyttes til innkvartering av ansatte. Dette gjelder bolig arbeidsgiver har fremskaffet/tilbudt til arbeidere som medvirker i oppfyllelse av kontrakt.

Oppdragsgivers rett til dokumentasjon og inspeksjon skal også gjelde overfor eventuelle underentreprenører, innleide arbeidstakere og utsendte arbeidstakere.

Ved brudd på kravene til lønns- og arbeidsvilkår skal leverandøren rette forholdet. Der bruddet har skjedd hos en underleverandør er rettingsplikten begrenset til krav som er fremmet skriftlig innen tre måneder etter lønnens forfallsdato, både for krav som følger av allmenngjort tariffavtale og landsomfattende tariffavtale. De vilkår og begrensninger som følger av lov om allmenngjøring av tariffavtaler mv. av 4. juni 1993 § 13 skal gjelde i begge disse tilfellene.

Oppdragsgiver har rett til å holde tilbake et beløp tilsvarende to ganger innsparingen for leverandøren. Tilbakeholdsretten opphører så snart retting etter foregående ledd er dokumentert.

Vesentlig mislighold av lønns- og arbeidsvilkår hos leverandøren kan påberopes av oppdragsgiver som grunnlag for heving, selv om leverandøren retter forholdene.

Dersom bruddet har skjedd i underleverandørleddet, kan oppdragsgiver på samme måte kreve at leverandøren skifter ut underleverandører. Dette skal skje uten omkostninger for oppdragsgiver.

8. Mannskapslister og innsyn i oversiktslister

[Bestemmelsen gjelder for utførelse av bygge- og anleggsarbeider]

Før oppstart av arbeidet, skal leverandøren oversende oppdragsgiver en liste over hvilke personer som vil utføre arbeid på bygge- eller anleggsplassen. Oppdragsgiver har til enhver tid rett til innsyn i oversiktsliste over alle som utfører arbeid på bygge- eller anleggsplassen. Oversiktslisten skal føres og kontrolleres daglig i henhold til forskrift om sikkerhet, helse og arbeidsmiljø på bygge- eller anleggsplasser.

Leverandøren skal etablere elektronisk mannskapsregistreringssystem for byggeplassen, iht. Byggherreforskriftens krav til oversiktslister. Systemet skal vise kontraktspyramiden, hvilke arbeidstakere og virksomheter som utfører arbeid på byggeplassen, samt informasjon om lærlinger. Oppdragsgiver skal ha innsyn i systemet.

Alle arbeidere skal hver dag registrere seg ved arbeidsstart. Leverandøren har ansvaret for at alle aktører på byggeplassen har nødvendig godkjente sertifikater og kompetansebevis, og må kunne dokumentere dette.

Oppdragsgiver kan totalt holde tilbake inntil 1 prosent av kontraktssummen dersom krav i seriøsitetsbestemmelsene som er regulert ved tilbakeholdsrett misligholdes, og forholdet ikke blir rettet

innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel fra oppdragsgiver. Det samme gjelder der det er grunn til å tro at slikt mislighold vil inntreffe.

Vesentlig mislighold som ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel fra oppdragsgiver, kan påberopes av oppdragsgiver som grunnlag for heving. Før heving gjennomføres skal leverandøren ved skriftlig varsel gis en rimelig tilleggsfrist for å dokumentere retting, med varsel om heving om så ikke skjer.

9. Åpenhet om leverandørkjeder, kunnskapsplikt og aktsomhetsvurderinger

[Bestemmelsen gjelder alle kontrakter]

Kunnskapsplikt

Leverandøren plikter å ha kunnskap om vesentlig risiko for negativ påvirkning på grunnleggende menneskerettigheter, miljø og anstendig arbeid i egen virksomhet og i virksomhetens leverandørkjeder. Omfanget av kunnskapsplikten avhenger blant annet av virksomhetens størrelse, eierforhold og struktur, aktiviteter, bransje og vare- eller tjenestetyper. Oppdragsgiver kan be om at leverandør fremskaffer slik informasjon innen en gitt frist.

Aktsomhetsvurdering

Er leverandøren en større virksomhet⁽³⁾ skal leverandøren gjennomføre aktsomhetsvurderinger for å kartlegge, forhindre og begrense mulig negativ påvirkning på

grunnleggende menneskerettigheter, miljø og anstendig arbeid, og gjøre rede for hvordan dette håndteres. Slik informasjon skal fremlegges oppdragsgiver innen en måned etter kontraktsinngåelse. Aktsomhetsvurderingene skal være risikobaserte, gjentakende og forebyggende.

Overtredelse av frister vil utløse rett til dagbøter, jf. de enkelte kontrakters bestemmelse om dette.

(3) Større virksomheter» er store foretak og andre foretak som ikke er definert som små i lov om årsregnskap m.v. (regnskapsloven).

10. Faglærte håndverkere

[Bestemmelsen gjelder alle kontrakter over kr 500.000 som gjelder for renhold, bygg- og anleggsgfag (dvs. fag som omfattes av utdanningsprogrammet for bygg- og anleggsteknikk), samt elektroarbeid (regulert av Forskrift om elektrofag og kvalifikasjonskrav knyttet til elektriske anlegg og elektrisk utstyr).]

Ved utførelsen av kontraktsarbeidet skal minimum 50 % av arbeidede timer innenfor renhold, bygg- og anleggsgfagene (de fag som omfattes av utdanningsprogrammet for bygg- og anleggsteknikk samt anleggsgartnerfaget), samt elektroarbeid (regulert av Forskrift om elektrofag og kvalifikasjonskrav knyttet til elektriske anlegg og elektrisk utstyr) samlet utføres av personer med fagbrev, svennebrev eller dokumentert fagopplæring i henhold til nasjonal fagopplæringslovgivning eller likeverdig utenlandsk fagutdanning. Kravet til 50 % skal oppfylles innen hvert enkelt fag.

Det gjøres unntak hvor kravet ikke er hensiktsmessig for de oppgaver som skal gjennomføres. Unntak vil være nærmere beskrevet i det enkelte konkurransegrunnlag sammen med en omtale av bruk av annen fagkompetanse.

Inntil 10 % av kravet kan oppfylles ved at arbeidede timer er utført av personer som er under systematisk opplæring og er oppmeldt, for første gang, etter kravene i Praksiskandidatordningen, jf. Opplæringslova § 3-5, eller etter tilsvarende ordning i annet EU/EØS-land.

I enkeltpersonforetak uten ansatte gjelder ovenstående krav for eier.

Dokumentasjonskrav og oppdragsgivers innsynsrett:

- Leverandøren skal etter kontraktsinngåelsen dokumentere hvordan kravet vil bli oppfylt, samt jevnlig oversende bemanningsplaner og rapporter som viser oppfylleelsesgraden. Ved kontraktavslutning skal det fremlegges oversikt over antall fagarbeidertimer. Timelister skal fremlegges på anmodning.

Oppdragsgiver kan totalt holde tilbake inntil 1 prosent av kontraktssummen dersom krav i seriøsitetsbestemmelsene som er regulert ved misligholdes, og forholdet ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel fra oppdragsgiver. Det samme gjelder der det er grunn til å tro at slikt mislighold vil inntreffe. Dersom krav ikke er oppfylt ved overtakelsen avkortes vederlaget med inntil 5 promille av kontraktssummen.

11. Lærlinger

[Krav til bruk av lærlinger skal stilles i alle kontrakter over NOK 2,05 million kroner ekskl. mva. og med en varighet på over 3 måneder.

Plikten gjelder kun i bransjer hvor det er særlig behov for læreplasser. Særlig behov for læreplasser foreligger dersom underdekningen på læreplasser er mer enn ti prosent av søkerantallet til læreplasser innenfor et utdanningsprogram.

Plikten gjelder når kontraktens hovedelement omfatter arbeider der det er relevant å benytte arbeidskraft med fag- eller svennebrev.

Plikten gjelder ikke når kravet må anses som uforholdsmessig etter kontraktens innhold, omfanget av arbeidet der det er relevant å benytte arbeidskraft med fag- eller svennebrev eller andre forhold].

Det er et krav at leverandører er tilknyttet en lærlingordning, at minst ti prosent av arbeidet utføres av lærlinger, og at minst en person av de som deltar i arbeidet med å oppfylle kontrakten skal være en lærling. Kravet skal oppfylles av Leverandøren og en eller flere av hans underleverandører.

Utenlandske entreprenører kan oppfylle lærlingekravet ved å benytte lærlinger som er tilknyttet offentlig godkjent lærlingeordning i Norge eller tilsvarende ordning i annet EU/EØS- land.

Leverandøren skal ved oppstart, og på anmodning under gjennomføringen av kontraktsarbeidet, dokumentere at kravene vil bli oppfylt. Ved kontraktavslutning skal det fremlegges oversikt over antall lærlingetimer. Timelister skal fremlegges på anmodning.

Kravet om bruk av lærling i kontraktsarbeidet gjelder ikke dersom en leverandør, som er tilknyttet en lærlingordning, kan dokumentere at manglende lærekontrakt skyldes begrenset tilgang på lærlinger i markedet.

Oppdragsgiver kan totalt holde tilbake inntil 1 prosent av kontraktssum dersom krav i seriøsitetsbestemmelsene som er regulert ved misligholdes, og forholdet ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel fra oppdragsgiver. Det samme gjelder der det er grunn til å tro at slikt mislighold vil inntreffe. Dersom krav ikke er oppfylt ved overtakelsen avkortes vederlaget med inntil 1 prosent av kontraktssummen.

Ved vesentlig mislighold av ovennevnte plikter, eller dersom det er grunn til å tro at slikt mislighold vil inntreffe, kan byggherren stanse eller heve kontrakten dersom forholdet ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel, med varsel om stansing eller heving om så ikke skjer.

12. Krav om betaling med elektronisk betalingsmiddel/forbud mot kontantbetaling

[Bestemmelsen gjelder for alle kontrakter.]

All betaling leverandøren og underleverandører foretar i forbindelse med utførelsen av kontraktsarbeid for Oppdragsgiver skal betales med elektronisk betalingsmiddel.

Ved brudd på bestemmelsen avkortes leverandørens vederlag med samme beløp som kontantbetalingen.

13. Krav om betaling av lønn, oppgjør og annen godtgjørelse til bank

[Bestemmelsen gjelder for alle kontrakter.]

Lønn, oppgjør og annen godtgjørelse til egne ansatte, ansatte hos underleverandører, innleide og selvstendige oppdragstakere som utfører arbeider under kontrakten skal utbetales til den enkeltes konto i bank.

Alle avtaler Leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelse.

Ved brudd på bestemmelsen avkortes leverandørens vederlag med samme beløp som kontantbetalingen.

14. Rapporteringsplikt til Skatteetatens Oppdrags- og arbeidsforholdsregister (OAR)

[Bestemmelsen gjelder for alle bygg og anleggsanskaffelser over kr 500.000, og alle renholdstjenester omfattet av CPV-kode 90910000, over kr 500.000, samt øvrige risikoutsatte tjenesteområder etter særskilt vurdering.]

Oppdrag gitt til utenlandsk leverandør eller underleverandør, og alle arbeidere på slikt oppdrag, skal rapporteres til Skatteetaten via Oppdrags- og arbeidsforholdsregisteret i henhold til lov om skatteforvaltning § 7-6.

Leverandøren er ansvarlig for at slik rapportering skjer i hele kontraktskjeden. Leverandøren skal på forespørsel dokumentere at rapporteringsplikten er oppfylt ved kopi av innmeldingsskjema eller kvittering.

Eventuelt ansvar for skatter eller avgifter, gebyrer eller tvangsmulkt ilagt Oppdragsgiver som følge av at leverandøren ikke har overholdt sine forpliktelser etter dette punktet, er leverandørens ansvar og skal betales av ham.

Alle avtaler leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser, jf. Sktfvl § 7-6.

15. Brudd på skatte- og avgiftsforpliktelser

[Bestemmelser gjelder for alle kontrakter]

Leverandøren og eventuelle underleverandører skal til enhver tid oppfylle sine forpliktelser til å betale skatter og/eller avgifter.

Dersom Leverandøren i ikke uvesentlig grad misligholder sine forpliktelser til å betale skatter og/eller avgifter kan Oppdragsgiver, etter at Leverandøren er gitt en frist til å rette, heve kontrakten. Dersom Leverandøren vesentlig misligholder sine forpliktelser til å betale skatter og/eller avgifter kan Oppdragsgiver heve kontrakten uten at Leverandøren er gitt en frist til å rette. Retten til å heve gjelder ikke dersom kravet formelt er bestridt overfor kompetent myndighet og Leverandøren kan sannsynliggjøre overfor Oppdragsgiver at kravet ikke er berettiget.

Dersom Leverandørens underleverandør i ikke uvesentlig grad misligholder sine forpliktelser til å betale skatter og/eller avgifter, kan Oppdragsgiver, etter at underleverandør er gitt en frist til å rette, kreve at Leverandøren snarest mulig skifter ut sin underleverandør for Leverandørens regning og risiko. Retten til å kreve utskifting gjelder ikke dersom kravet er formelt bestridt overfor kompetent myndighet, og klagen fremstår som saklig grunnlagt. Dersom Leverandøren ikke skifter ut underleverandøren som den er forpliktet til å skifte ut, kan Oppdragsgiver heve avtalen.

16. Pliktig medlemskap i leverandørregister

[Bestemmelsen gjelder for alle kontrakter over 2,05 mill.]

Leverandøren, og eventuelle underleverandører, skal ved kontraktsinngåelse oppgi StartBANK ID eller fremlegge kopi av registreringsbevis fra StartBANK eller tilsvarende leverandørregister som inneholder oppdatert og kontrollert leverandørinformasjon. Leverandøren skal gi leverandørregisteret fullmakt til å innhente SKAV-info (skatte- og avgiftsinformasjon) i hele kontraktsperioden.

Leverandøren kan ikke starte arbeidet på kontrakten før StartBANK ID eller kopi av registreringsbevis fra StartBANK eller tilsvarende leverandørregister, som inneholder oppdatert og kontrollert leverandørinformasjon, er fremlagt for byggherren.

17. Forbud mot manglende respekt for fagorganisering og kollektive forhandlinger (ILOs kjernekonvensjoner 87 og 98)

[Bestemmelsen gjelder alle kontrakter]

Arbeidstakere og arbeidsgivere har rett til å danne, eller slutte seg til de organisasjoner de selv måtte ønske, og til å drive kollektive forhandlinger og dele innholdet. All aktivitet i forhold til denne organiseringen skal skje helt uten represalier eller andre former for forulemping for deltakerne.

Arbeidsgiver må på ingen måte hindre arenaer for møter og kollektive forhandlinger.

Der organisasjonsfriheten og retten til kollektive lønnsforhandlinger er begrenset ved nasjonal lov, skal arbeidsgiver legge til rette for, og ikke hindre, parallelle mekanismer til fri og uavhengige organisering og forhandling.

18. Mislighold av kontraktbestemmelser – konsekvenser

[Bestemmelsen gjelder alle kontrakter]

Brudd på leverandørens plikter i denne kontrakten vil bli nedtegnet og kan få betydning i senere konkurranser, enten i kvalifikasjons- eller tildelingsomgangen, i overensstemmelse med regelverket for offentlige anskaffelser.

19. Revisjon fra oppdragsgiver eller ekstern revisor

[Bestemmelsen gjelder for alle bygg og anleggsanskaffelser, og alle renholdstjenester omfattet av CPV-kode 90910000, samt øvrige risikoutsatte tjenestekområder etter særskilt vurdering.]

Oppdragsgiver, eller eventuelt tredjepart engasjert av Oppdragsgiver kan, for å undersøke om kontraktens krav blir oppfylt, gjennomføre revisjon av Leverandøren og eventuelle underleverandører i perioden fra kontraktsinngåelse til seks måneder etter at slutfaktura er betalt. Denne adgangen omfatter også kontrakter og dokumentasjon i underliggende ledd. En slik revisjon bør stå i forhold til om det foreligger mistanke om brudd på spesifikke kontraktbestemmelser, og det kan i første omgang kreves dokumentasjon på om et spesifikt krav oppfylles.

Leverandøren skal vederlagsfritt stille nødvendige ressurser og dokumentasjon til disposisjon for oppdragsgivers kontroll. Medvirknings- og dokumentasjonsplikten omfatter også underleverandører.

Oppdragsgiver, samt eksterne kontrollører engasjert av oppdragsgiver, har rett til å foreta annonserte og uannonserte stedlige kontroller hos leverandøren, eventuelle underleverandører og ved lokasjonen hvor tjenesten utføres. En stedlig kontroll vil kunne inkludere innsyn i lønns- og personalsystemer.

20. Brudd på konkurranselovgivning

[Bestemmelsen gjelder alle kontrakter]

Dersom det er klar sannsynlighetsovervekt for at Leverandøren har brutt konkurranseloven §§ 10 eller 11 eller tilsvarende bestemmelser, kan Oppdragsgiver heve kontrakten dersom dette er forholdsmessig.

Dersom det er klar sannsynlighetsovervekt for at Leverandørens underleverandør har brutt konkurranselovens §§ 10 eller 11 eller tilsvarende bestemmelser, kan Oppdragsgiver kreve at Leverandøren snarest mulig skifter ut sin underleverandør, for Leverandørens regning og risiko. Retten til å kreve utskifting gjelder ikke dersom kravet er formelt bestridt overfor kompetent myndighet og Leverandøren kan sannsynliggjøre overfor Oppdragsgiver at kravet mot underleverandøren ikke er berettiget.

Dersom Leverandøren ikke skifter ut underleverandøren som den er forpliktet til å skifte ut, kan Oppdragsgiver heve avtalen. Før heving etter første ledd og før krav om utskifting av underleverandør i annet ledd, skal Oppdragsgiver vurdere den tid som er gått siden bruddet på konkurranseloven §§ 10 eller 11 ble begått, hvilke self-cleaning-tiltak som er iverksatt fra Leverandørens eller underleverandørens side og eventuelt andre momenter som kan ha betydning for vurderingen av om hevingen eller utskiftingen er forholdsmessig. Dersom bruddet på konkurranselovgivningen direkte har rammet eller berørt Viken fylkeskommune, vil heving alltid anses å være forholdsmessig. Alle avtaler Leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

C TEKNISKE BESTEMMELSER

C.1 Tekniske rammebetingelser

C.1.1 Ytre miljø

C.1.1.1 Generelt

Ansvarlig utførende entreprenør overtar anleggsområdet i nåværende stand før anleggsstart. Alle klargjøringsarbeider, så som demontering av gjerder, fjerning av ev. trær og busker, framskaffe detaljerte opplysninger om eksisterende kabler og ledninger, kontakte de rette instanser før kryssing av veier m.m. utføres av ansvarlig utførende.

Ansvarlig utførende skal kun benytte den bredde til anleggsområdet (eksisterende veier) som er absolutt nødvendig. Det vil ikke bli innrømmet noe tillegg som skyldes feiltakelse på grunn av mangelfull deltagelse på informasjonsmøte, eventuelt befarings/registering fra entreprenørens side.

C.1.1.2 Tiltak mot forurensinger

For å hindre lekkasje av drivstoff eller olje som forurenses grunnen forbeholder byggherre seg retten til å kontrollere standarden på maskiner og kjøretøyer. Ved mistanke om dårlig stand kan utstyret kreves utbedret eller erstattet med annet bedre utstyr. Byggherren skal ikke belastes for utbedring eller erstatning av annet bedre utstyr. Entreprenør plikter å ha absorbent tilgjengelig på anlegget til enhver tid.

C.1.1.3 Trafikkavvikling

Entreprenøren er ansvarlig for all trafikkavvikling/utarbeidelse av gravemelding skiltplaner/omkjøringer (inkl. godkjenning) under utførelsen av tiltaket. Skiltplanen ved graving i vei må godkjennes av Sarpsborg kommunens veiavdeling i god tid før oppstart. **Alle nødetater (AMK), renovatør og postvesen skal varsles, og kopi av skiltplan/arbeidsvarslingsplan skal oversendes.**

Eiendommer som ikke har omkjøringsmuligheter, etableres midlertidig adkomst som holdes åpen til enhver tid dersom ikke annen avtale oppnås med berørte beboere. Kortvarig avstengning i forbindelse med sprengning kan tillates på fastsatte tidspunkter i samarbeid med Sarpsborg kommune og aktuelle nødetater.

Entreprenøren er ansvarlig for å koordinere sine arbeidere med ansvarlig renovatør i området. Kostnader for dette skal regnes inn i kapittelet for Rigg og Drift.

Det må påregnes ulemper (lapping, høvling, støvbinding, o.l.) i forbindelse med opprettholdelse av farbar vei for gående, syklende og andre brukere i forbindelse med arbeider i/på/ved eksisterende veier. Det skal være farbart også for brukere med funksjonshemming (jfr. prinsipp om universell utforming). Det skal etableres omkjøring for all trafikk til og fra boliger, kontorer, institusjoner, industri, etc. hvis normal adkomst til disse blir stengt lengre enn 2-3 arbeidsdager. Kostnader for dette skal regnes inn i kapittelet for Rigg og Drift.

C.1.1.4 Grunnforhold

Der er foretatt grunnundersøkelser i forbindelse med prosjektering. Risiko for at det kan forekomme løsmasser/berg av ulik karakter må påregnes. Det er viktig å sette seg inn i de geotekniske forutsetningene og følge de anbefalingene som er satt der. Det henvises til geoteknisk rapport som er vedlagt konkurransen. I teknisk beskrivelse er det medtatt poster for både graving og sprengning av grøfter, groper, etc. og disse reguleres etter hva som kommer til anvendelse. Det forutsettes at entreprenøren befarer og gjør seg kjent i området i forbindelse med innlevering av tilbud.

C.1.1.5 Eksisterende forhold i grunnen, kabler, forurenset grunn, m.m.

Eksisterende VA-anlegg

For boliger og annet der arbeidene kommer i konflikt med stikkledninger skal vannforsyning og avløp opprettholdes. Ved avbrudd skal det varsles på forhånd, min. 2 hverdager i forkant av planlagte avbrudd. Det skal etableres provisorisk vannforsyning til alle berørte oppsittere. Provisorisk vannforsyning er spesifisert i egne poster. Se prosedyre for provisorisk vannforsyning for utførelse. Hovedledningsnettet vil bli ført langs eksisterende vei og eksisterende trase.

Eksisterende kabelanlegg

Det er innhentet kabelkart fra Geomatikk. Disse er lagt inn i egen tegning IN001.

Det presiseres at vist beliggenhet kun er veiledende og at entreprenøren må sørge for kabelpåvisning i god tid før anleggsarbeidet påbegynnes. Eventuelle skader på kabler bekostes av ansvarlig utførende.

Ventetid pga. kabelpåvisning bekostes av entreprenøren. Eventuell luftstrekk som må demonteres er også ansvarlig utførende ansvar. Kostnader for dette skal regnes inn i kapittelet for Rigg og Drift.

Koordinering med offentlige etater

Entreprenør skal kontakte offentlige etater for å få påvist alle eksisterende ledninger og kabler.

Beliggenhet av eksisterende ledninger og kabler vist på planene er kun å regne som veiledende.

Eventuelle feilpåvisninger utløser ingen erstatning fra byggherren. Ved arbeider som berører offentlige etaters anlegg må entreprenøren utvise varsomhet og utføre arbeidet i samarbeid med vedkommende etat. Entreprenøren må underkaste seg den spesielle kontroll som vedkommende etat finner nødvendig.

Ved utkobling av kommunal vannforsyning og videreføring av avløp pga. anleggsutførelsen skal plan utarbeides og arbeidene drives kontinuerlig, slik at avstengning og ulemper blir kortest mulig for beboerne.

Alle omkostninger regnes inn i kapittelet for Rigg og drift.

C.2 Teknisk beskrivelse

C.2.1 Detaljbeskrivelser

Følgende detaljbeskrivelser er utarbeidet;

Mappe/Vedlegg	Navn på Mappe	Navn på vedlegg
Mappe 1.0	BH - Prosjekt	
1.1		Del II – Kontraktsgrunnlaget - NS8405
1.2		FDV-dokumentasjon
1.3		Veinorm Sarpsborg kommune
1.4		Endringshåndtering skjemaer NS 8405
1.5		Evalueringsplan av entreprenøroppdrag
1.6		Massehandteringsplan
1.7		Prisskjema mannskap
Mappe 2.0	SHA	
2.1		SHA-plan innfartsparkering
2.2		SHA - forpliktelser
Mappe 3.0	Konsulent	
		Tegninger
3.1		C001
3.2		C002
3.3		F001
3.4		GH001
3.5		GH101
3.6		GH301
3.7		GH401
3.8		I011
3.9		IN001
3.10		J001
3.11		J002
3.12		L001
3.13		O001
		Notater
3.14		10265138-01-RIGm-RAP-002. Innfartsparkering Sandbakken. Datarapport fra miljøgeologisk undersøkelse
3.15		10265138-01-RIM-NOT-001 Naturverdier og fremmede

		arter - Rev01
3.16		10265138-01-RIM-NOT-002 Enkel konsekvensanalyse rev01
3.17		10265138-01-RIM-RAP-001. Innfartsparkering Sandbakken. Miljøoppfølgingsplan (1)
3.18		10265138-01-RIVA-NOT-01-Premissnotat for rammesøknad rev02
		Beskrivelse
3.19		3.19 - 10265138-01 Sandbakken - Anbudsfil
3.20		3.20 - 10265138-01 Sandbakken - Arbeidsfil
3.21		3.21 - 10265138-01 Sandbakken - Beskrivelse

Kapitlene i Teknisk beskrivelse er basert på NS3420 - Beskrivelsestekster for bygg og anlegg, versjon 201801. Alle arbeider skal tilfredsstillende dette samt NBIs detaljer der dette er relevant. Kodene ved de spesifiserende tekstene viser til de bestemmelsene i standarden som gjelder for den enkelte utførelse. Byggherren påpeker at ved innlevering av tilbud samtykker entreprenøren til alle punkter i dette dokument og medtar kostnader tilknyttet dette i post (01 Rigg og drift).

Regulerbare mengder

Alle poster som ikke er RS poster er regulerbare. Endelig oppgjør for disse poster skal foretas på grunnlag av de virkelige mengder som beregnes etter kontraktens måleregler og enhetspriser.

Alle mengdeberegninger for regulering og kontroll av mengder skal utføres av entreprenøren og forelegges byggherren eller byggherrens representant til kontroll og godkjenning. Med beregning skal følge nødvendige bilag og detaljberegninger. Mengdeberegningen skal utføres straks grunnlaget er endelig og forelegges til godkjenning uten ugrunnet opphold.

Kummer og ledninger

Kummer plasseres i horisontal- og vertikalplanet som vist på plan- og profiltegningene, samt kumtegninger.

Kotehøyde for bunn innvendig ledning (Spillvann og overvann) og utvendig topp ledning (vannledning) er angitt på profiltegnings/stikningsdata.

Se kumtegninger og beskrivelse for type kum, material og utførelse.

Kumlokk og rammer skal hentes hos Sarpsborg kommunes rammeavtalepartner.

Det skal være eget kumlokk for brannkummer.

Ledninger plasseres i horisontal- og vertikalplanet som vist på plan- og profiltegningene. Eventuelle fravikelser fra dette, forårsaket av grunnens beskaffenhet, eller lignende, avklares med byggherren.

I postene for graving skal breddeutvidelse og ev. økt dybde for kummene inkluderes i graveprisene.

Det er et krav at ledningene legges rettlinjet med det fall som er angitt på profilene. Unntak fra ovennevnte er de steder hvor de nye hovedledningene skal tilkobles eksisterende ledninger og tilpasninger må foretas. Dette skal da utføres i samråd med byggherre. Ansvarlig utførende entreprenør må selv vurdere om han klarer å holde de angitte grøftebredder, og avregnet enhetspriser må være basert på den bredden og de forhold ansvarlig utførende entreprenør mener å måtte grave/sprenge.

Masser

Grøfter skal avstives iht. Forskrift om utførelse av arbeid, bruk av arbeidsutstyr og tilhørende tekniske krav. Grøftesnippet skal oppbygges iht. tegninger/beskrivelse. Eventuelt behov for masseutskifting avklares med byggherre.

På steder hvor vei skal anlegges over grøfta skal fiberduk utlegges i hele veiens/grøftens bredde.

Fiberduken skal benyttes rundt hele grøftesnippet. Fiberduk legges med omlegg på min. 0,5 m.

De best egnede masser benyttes til gjenfylling av grøfta etter at evt. pukk er utlagt. Overskuddsmassene i form av gravemasser og eventuelt stein/sprengstein transporteres til godkjent deponi holdt av entreprenøren. Eventuell tipplassavgift skal være inkludert i enhetsprisene. For massehåndtering der opprasking av masser ikke er mulig, medregnes kipping og mellomagring i enhetspriser. Knuste masser, pukk, kult må tilføres anlegget fra pukkverk.

Materiell

Entreprenøren står for innkjøp av alt materiell som rør, kummer, rørdeler, armatur, og montering av alt materiell eller annet samt hold av maskiner og utstyr m.m. som er nødvendig for å levere et komplett anlegg.

Entreprenøren skal også holde låsbare lagerbrakker el. lign. for lagring av rørdeler, armatur mm.

Spesielt gjøres oppmerksom på at entreprenøren skal losse alt materiell som transporteres til anleggsområdet. Pris for dette skal være inkludert i anbudets priser. Alle produkter og materialer skal lagres, håndteres og benyttes iht.

leverandørens anvisninger. Byggherre forbeholder seg retten til å godkjenne alle materialer. Eventuelle materialer som ikke godkjennes skal straks fjernes fra anleggsplassen uten ekstra kostnad for byggherre. Anskaffelse av erstatningsmateriell som ikke er godkjent skal bekostes av entreprenør.

Ferdigstilling

Før overtagelsesforretning skal anleggsområdet settes tilbake i minst like bra stand som før arbeidene ble påbegynt, dvs. at jord og masser fylles tilbake, gjerder monteres, skader på veier, kantstein, fortau, veigrøfter og lignende utbedres, etc. Alle kostnader i denne forbindelse skal tas med i anbudssummen.

I anbudssummen skal det også inkluderes istandsettelse av ev. veier, skråninger, hagearealer, gjerder, murer, etc. som ansvarlig utførende entreprenør må benytte for å komme fram til anleggsområdet med maskiner, rør, kumdel, pukk mm. Det er viktig at entreprenør forhåndsbesiktiger området og dokumenterer dette med bilder for dokumentasjon i etterkant.

C.2.2 Rigg og drift

C.2.2.1 Generelt om rigg og drift

Riggen må driftes frem til anlegget er overtatt. Entreprenøren er selv ansvarlig for å finne egnet riggplass.

Riggplan skal utarbeides av entreprenøren, og godkjennes av byggherren før anleggsarbeidene starter. Byggherren kan pålegge at det gjennomføres felles oppryddings- og rengjøringsrunder en gang pr. uke. Alle entreprenører med pågående arbeid på byggeplassen plikter å delta på disse rundene. Entreprenøren kan få påvist mulig riggområde i forbindelse med tilbudsbehandling.

Entreprenøren skal legge særlig vekt på at ikke vegetasjon eller annet skades i forbindelse med tilrigging og byggearbeider. Entreprenøren vurderer selv nødvendig omfang av dette til enhver tid. Brakker skal rigges iht. forskrifter og overenskomster. Entreprenøren skal også ordne sanitæranlegg som skal kunne benyttes av eventuelle andre involverte entreprenører i anleggsperioden. Spillvann (WC) rigges med avløp til tett tank eller kommunalt avløp.

Entreprenøren skal holde møteplass for nødvendige møter i hele anleggsperioden frem til overtatt anlegg enten i egen brakke eller i fellesbrakke. Møteplass må inneholde lys og tilstrekkelig med varme, bord og stoler til 6 personer osv. iht. forskrifter for kontorplasser. Brakkeriggen som entreprenøren holder, skal byggherren ha adgang til. Entreprenøren sørger for renhold og drift. Alle omkostninger regnes inn i kapittelet for Rigg og drift.

Arbeidsstedet og riggområdet skal til enhver tid være avsperrt mot uvedkommende og sikret mot uhell og ulykker. Inngjerding utføres med stabile og enhetlige gjerder med port. Hvis andre områder i nærhet til anleggsområdet benyttes som lagerplass må også dette gjerdes inn. Alle omkostninger regnes inn i kapittelet for Rigg og drift.

Rigging av strøm avtales med det lokale E-verk, og alle kostnader forbundet med byggestrøm skal regnes inn i kapittel for Rigg og Drift. Entreprenøren rigger telefon etter behov. Minstekravet er at entreprenøren kan nås via mobiltelefon på byggeplass. Vannforsyning skal ha påmontert vannmåler.

Entreprenøren er ansvarlig for nødvendig rydding og renhold for sin virksomhet på anleggsområdet. Generelt skal både riggområde og byggeplass ryddes for alt som ikke vedkommer det endelige byggverk ved anleggets ferdigstilling. Kostnader for dette skal regnes inn i kapittelet for Rigg og Drift.

Om nødvendig kan tiltakshaveren kreve at friområder og grøntområder blir markert for å unngå at disse benyttes til snuareal eller lignende. Kostnader til slik markering skal medtas i kapittelet for Rigg og Drift.

C.2.2.2 Stikking og innmåling

Før ansvarlig utførende entreprenør starter opp anleggsarbeidene kan traseen bli påvist i terrenget av konsulent/byggherre. Utstikking av høyder og retninger for ledninger, kummer, etc. utføres av ansvarlig utførende entreprenør. Kun påviste fastmerker tillates benyttet ved stikking og utsetting.

Alle nye kummer, eventuelle bend utenfor kummer og grenrør, skal innmåles og koordinatbestemmes av ansvarlig utførende entreprenør. Entreprenøren skal foreta kontroll av alle prosjekterte høyder og foreta innmåling og utstikking av alle eksisterende anlegg (inkl. veier, plasser, fortau og gang- og sykkelveier) som skal reetableres.

Innmåling med x,y,z koordinater for hver 20 meter. Det skal leveres dokumentasjon på rør- kvalitet, lodding og bunnforhold er iht. Sarpsborg kommunes VA-norm. Høyder(z) skal innmåles i høydesystem NN2000, Koordinater(x,y) skal innmåles i EUREF 89 Sone 32.

Se vedlegg 7.a og 7.b.

C.2.2.3 Bruksrestriksjoner på tomten

Areal utenfor inngjerdet anleggsområde som anvist på riggplan tillates ikke benyttet av entreprenør til noen form for virksomhet (rigg, lager, verksteder, lagring av materiell, lagring av masser, etc.) uten at dette er avtalt spesielt med Byggherren.

C.2.2.4 Inntakskontroll og personlig sikkerhetsinformasjon

Alle arbeidere skal ha gyldig HMS-kort. Alle arbeidstakere skal informeres om og underskrive på skjema med personlig sikkerhetsinformasjon (fortrinnsvis på eget språk) ved førstedags fremmøte på byggeplass.

Entreprenøren skal ha et mannskapsregistreringssystem for byggeplassen, iht. Byggherreforskriftens krav til oversiktslister. Systemet skal vise hvilke arbeidstakere og virksomheter som utfører arbeid på byggeplassen, samt informasjon om lærlinger. Byggherren skal ha innsyn i systemet.

Alle arbeidere skal hver dag registrere seg inn og ut av byggeplass.

Entreprenøren har ansvaret for at alle aktører på byggeplassen har nødvendig godkjente sertifikater og kompetansebevis, og må kunne dokumentere dette. Av sikkerhetsmessige hensyn er det ikke tillatt at én person alene arbeider på byggeplassen.

C.2.2.5 Avfallshåndtering

Avfallet på byggeplass skal kildesorteres etter gjeldende krav. (Tek 17 - § 9-6, avfallsplan.)

C.3 Tegninger og modeller

C.3.1 Krav til FDV-dokumentasjon

FDV dokumentasjon skal leveres digitalt og være i henhold til NS 3456. Vedlegg 8 i utlysningen viser Sarpsborg kommunes krav til FDV. Se også innmålingsinstrukser, og punkt C 2.2.2.

D KRAV TIL BYGGEPROSESSEN

D.1 Administrative rutiner

D.1.1 Søknader

D.1.1.1 Generelle krav til innlevering av søknader

Entreprenøren må følge alle krav til innlevering av søknader i henhold til Plan- og bygningsloven og andre offentlige krav, og vil være kontraktsmessig ansvarlig ovenfor Byggherre for at dokumentasjon vedrørende søknad om igangsettelse blir oversendt byggherre.

All kontakt med offentlig myndighet i forbindelse med rammesøknad, søknad om igangsettelse, brukstillatelse og ferdigattest skal gå gjennom ansvarlig søker.

Nødvendig dokumentasjon for igangsettingstillatelse må sendes snarest mulig etter kontrahering, jfr. frist i kontrakt. Dersom entreprenør underveis i prosjektet ønsker å overføre ansvarsretter til sine underentreprenører, skal kostnaden med dette dekkes av entreprenør som ønsker endringen. Byggherren skal varsles om eventuell overføring av ansvarsrett.

D.1.2 Intern kommunikasjon i prosjektet

D.1.2.1 E-post

E-post skal benyttes til avklaringer hvor det ikke utarbeides notater, referater, rapporter eller lignende.

E-post merkes prosjektets navn og tema/sak i e-postens emnefelt, og stilles primært til én person eller til de personer som har oppfølgingsansvar, evt. med kopi til andre. Det er navnet i til-feltet som skal besvare e-posten. Det forventes ikke svar eller videre oppfølging fra personer som står i kopifeltet på e-poster.

Eksempel emne: *"Prosjektnavn" Fremdriftsplan*

D.1.2.2 Brev og signerte protokoller

Brev, beslutningsnotater, protokoller og annet som normalt krever underskrift sendes som brev eller skannes og sendes som e-post.

Protokoll benyttes når det behandles saker eller tas beslutninger som må være skriftlig bekreftet. Protokoller skal underskrives av involverte parter. Som eksempel kan nevnes overtakelsesprotokoller og reklamasjonsprotokoller.

D.1.3 Ekstern kommunikasjon

D.1.3.1 Korrespondanse mot myndigheter og andre eksterne aktører

All kontakt mot myndigheter og andre eksterne aktører skal avtales med prosjektleder.

D.1.3.2 Mediekontakt

Henvendelser fra media og publikum til rådgivere, leverandører, entreprenører og andre utenfor Byggherrens prosjektledelse, skal henvises til byggherren.

D.1.3.3 Sosiale medier

Dersom prosjektet skal benytte sosiale medier avklares retningslinjer for dette i oppstartsmøtet.

D.1.3.4 Reklame/Infoskilt

Det skal etableres et felles skiltstativ for oppheng av byggeplass-skilt. Sarpsborg kommune skal ha mulighet for plassen øverst og entreprenørene skal kunne henge sine reklameskilt under Sarpsborg kommune sitt skilt. Det skal ikke henge reklameskilt på byggegjerdene.

D.1.4 Byggemøter

Det vil bli arrangert byggemøter på byggeplassen hver 14. dag, kortere hvis nødvendig. Entreprenøren har møteplikt med det personell som byggherren innkaller. Særmøter eller andre møter etter nærmere avtale.

Byggeleder eller byggherrens representant skriver protokoll fra disse møtene.

Det må også påregnes en felles gjennomgang av ferdig bygd anlegg mellom entreprenør og byggherre.

D.1.4.1 Fakturaadresse

Korrekt faktura skal sendes via:

EHF til Sarpsborg kommune, org.nr.: 938 801 363

Fakturareferanse skal være: **62020EIRJO**

Prosjektnavn må fremkomme på faktura. (ikke under fakturareferanse)

D.1.4.2 Krav om elektronisk faktura

Entreprenøren plikter å tilby elektroniske fakturaer i Elektronisk handelsformat (EHF) fra dato for kontraktsinngåelse. Som entreprenør må det inngås en egen avtale med et aksesspunkt.

D.1.4.3 Godkjente endringsarbeider

Fakturaer for endringsarbeider skal ha vedlagt signert kontrakt, endringsordre eller endringsavtale fra Byggherre, samt nødvendig dokumentasjon for eventuelle regulerbare poster eller regningsarbeid (faktura fra underentreprenør/timelister/materialister, etc). Godkjente endringsordre skal faktureres separat pr. endringsordre.

D.1.5 Endringshåndtering

Byggherrens vedlagte skjemaer skal benyttes.

D.1.6 Avvikshåndtering

Når det avdekkes avvik, skal dette registreres, håndteres, følges opp og loggføres fortløpende. Ved alvorlige avvik skal prosjektleder varsles umiddelbart. Status og logg for avvikshåndtering skal legges ved månedsrapport.

Entreprenør skal registrere avvik i eget avvikssystem i de tilfellene han har utført kontraktsarbeidene i strid med kontrakten eller det oppstår feil eller skader, og årsaken er forhold han selv svarer for.

Avvik innen HMS/SHA samt nestenulykker skal rapporteres spesielt.

D.2 Kvalitetssikring

D.2.1 HMS og kvalitetssikringssystem

Det forutsettes at entreprenøren har et operativt internkontrollsystem i henhold til Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter. Dette dokumenteres på første byggemøte. Entreprenøren skal være utførende HMS-koordinator, og skal utarbeide HMS-plan for dette anlegget. Denne planen skal som et minimum utarbeides etter gjeldende lover og forskrifter, men byggherren kan etter vurdering av planen stille strengere krav for dette prosjektet. Rapporter fra kontroller/ sluttkontroller, innmålinger, registreringer etc. skal fortløpende arkiveres i mappe for FDV-dokumentasjon som entreprenøren utarbeider for prosjektet. Mappen skal til enhver tid være tilgjengelig for de impliserte parter.

D.2.2 Kvalitetssikring og Internkontroll

Ansvarlig utførende entreprenør skal legge frem sitt kontrollsystem for utførelse av anleggsarbeider for tiltakshaver, før anleggsstart. Entreprenørens kontrollplan skal godkjennes før oppstart. Hele anlegget skal skriftlig dokumenteres, dvs. høyder, gravedyp, lagtykkelser, mm. Avvik skal rapporteres.

Ansvarlig utførende entreprenør skal føre mottakskontroll på alle leverte materialer som benyttes til anlegget.

Kontrollister skal benyttes ved mottakskontrollen. Etter at materialene er mottatt og godkjent, er det entreprenøren som er ansvarlig for eventuelle skader og feil som oppstår på materialet.

Entreprenørens kvalitetssikring skal i tillegg dokumentere følgende:

- Kumplasseringer og utforminger
- Ledningers retningsendringer
- Avgreninger
- Anboringer
- Tilkoblinger på ledningsnettet

Alt skal i sin helhet innmåles og koordinatberegnes av entreprenøren (jf. pkt. Stikking og innmåling)

Som en del av dokumentasjonen skal alle kummer fotograferes, og kumkort utarbeides. Før anlegget overtas av tiltakshaver skal den endelige beliggenhet og utforming av hele VA-anlegget dokumenteres i form av «as-built tegninger». «As-built tegningene» skal utarbeides av entreprenør og leveres sammen med FDV-dokumentasjonen.

Ansvarlig utførende entreprenør skal føre dagbok som bla. skal angi været/føreforhold, utført arbeid, mm.

Ansvarlig entreprenør skal utarbeide et godt system/struktur for bilder underveis i prosjektet slik at det er enkelt å finne tilbake til bilder på anboringer, kummer, retningsforandringer, etc. ved ev. forespørsler.

Alle omkostninger regnes inn i kapittelet for Rigg og drift.

D.2.3 Kontroll

Det stilles krav til at alle entreprenører skal ha et operativt kvalitetssikringssystem. Entreprenørens ansvar er blant annet å dokumentere sammenheng mellom prosjektmessige forutsetninger og den faktiske utførelse.

Tiltakshaver skal ha en egen byggeleder for oppfølging og kontroll av arbeidene. Selv om tiltakshaver har egen byggeleder som utøver kontroll av arbeidene, så fritar dette ikke entreprenøren fra ansvar for at anlegget blir utført iht. tegninger og beskrivelse samt gjeldende Norsk Standard.

Entreprenøren skal melde i god tid foran viktige arbeidsetapper, slik at det gis mulighet til nødvendig kontroll.

Det stilles krav til egenkontroll(internkontroll) av entreprenøren i anleggsfasen. Entreprenøren skal dokumentere oppnådde resultater. Dokumentasjonen fremlegges og godkjennes av byggherren under anleggets fremdrift.

Tiltakshaver vil føre kontroll med arbeidet under dets fremdrift.

Tiltakshavers kontrollør skal til enhver tid ha fri adgang til hele anleggsområdet.

Entreprenøren er ansvarlig for at han i alle forhold leverer et arbeid i samsvar med kontrakten, og tiltakshavers kontroll fritar han ikke for dette ansvar.

Entreprenøren skal selv gjennomføre en egenkontroll som sikrer at utførelsen er iht. gjeldende norske standarder, beskrivelser og arbeidstegninger.

Dersom det under arbeidets gang blir avtalt endringer i forhold til de godkjente planer, plikter ansvarlig utførende å påse at dette snarest mulig bekreftes av tiltakshaver. Tiltakshaver skal ha mulighet til å befare ev. tillegg/endringer for ev. godkjenning av tillegget/endringen.

D.2.4 Administrasjon

Entreprenørens anleggsleder skal være en kyndig person med teknisk utdanning og utstrakt erfaring i utførelse av lignende arbeider. Anleggslederen skal utføre daglig tilsyn med arbeidet og være bemyndiget til å handle med bindende virkning for entreprenøren.

Entreprenøren skal under arbeidet føre nøyaktig driftskontroll for byggearbeidene. Det skal for hver dag angis utført arbeid, i den grad dette er mulig, og antall mann beskjeftiget.

Anleggsleder skal til enhver tid tilse at følgende følges opp, og om nødvendig er oppdatert underveis i prosjektet, og tilgjengelig for arbeidstakerne på brakkeriggen:

- Forhåndsmelding er opphengt
- Mannskapslister blir daglig oppdatert
- Oppdatert fremdriftsplan
- KS-perm som er prosjekt tilpasset.
- Vernerunder
- Ev. avvik
- Skiltlogg
- Sikkerjobbanalyser (SJA).
- Oppdaterte sjekklister.

D.3 Sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA)

D.3.1 Generelt

Det er en klar målsetting av anleggsarbeidene skal gjennomføres uten alvorlige ulykker. Det er også et mål at materiell eller miljø ikke skal påføres skader. Arbeidet skal tilrettelegges og følges opp slik at arbeidstakerne får en positiv opplevelse av arbeidssituasjonen. For å sikre dette skal anleggsplassen bli planlagt, organisert og kontrollert iht. Byggherreforskriften. Entreprenør skal utarbeide HMS-plan som inneholder krav om sikkerhet, helse og arbeidsmiljø i anleggsperioden, og hvilke aktiviteter som skal utføres i forbindelse med dette. Alle på anleggsplassen har plikt til å bidra til at målsettingen kan oppnås. Relevante lover, forskrifter og gjeldende SHA-plan skal overholdes.

SHA-planen skal være et verktøy i forbindelse med oppfølging av SHA/HMS på anleggsplassen. Alle som har arbeid på anleggsplassen skal være orientert om innholdet i planen. Planen gir retningslinjer for ansvar og aktiviteter for de enkelte aktører. SHA-planen skal inneholde en oversikt over områder hvor det er nødvendig å ha rutiner/prosedyrer. Anbyder må gi en kort beskrivelse av risikofaktorer knyttet til kontraktarbeidet, og dokumentere at virksomheten har nødvendig rutiner/prosedyrer og annen relevant dokumentasjon for å ivareta SHA. Som et minimum skal krav i lover og forskrifter overholdes. Den del av grøfta som står åpen ved arbeidsstans (matpause, etc.) og ved arbeidsdagens slutt skal være inngjerdet. Ev. merkostnader entreprenøren mener disse restriksjoner/tiltak medfører skal være inkl. i anbudets enhetspriser.

D.3.2 SHA-koordinator – Prosjektrettet SHA-plan

Byggherren er SHA-koordinator under gjennomføringsfasen.

Det skal utarbeides en forskriftsmessig og prosjektrettet HMS-plan - som skal foreligge senest innen 2 uker etter kontraktsinngåelse. Byggherren har utarbeidet SHA plan for prosjektet, denne er vedlagt konkurransegrunnlaget. For utførelsesfasen er det entreprenørens ansvar å påse at bestemmelser i SHA-planen blir håndhevet.

D.3.3 Hovedbedrift - Vernerunder

Entreprenøren skal være hovedbedrift i henhold til Arbeidsmiljøloven § 15 for prosjektet, og skal samordne egne og underentreprenørers/rådgiveres SHA-arbeid i kontraktstiden, slik at myndighetenes krav og Byggherrens intensjoner til helse, miljø og sikkerhet overholdes.

Dette medfører bl.a. regelmessig avholdelse av SHA-befaringer /vernerunder mv. inkl. protokollering av aktuelle forhold som krever utbedring samt oppfølging av samme. Vernerunder holdes av entreprenøren etter hvert byggemøte. Byggherren skal inviteres til å delta i vernerundene.

D.4 Øvrige krav til byggeprosessen

Her skal andre krav til byggeprosessen som måtte være relevante for den aktuelle anskaffelsen stilles.

E FRISTER

E.1 Frister

E.1.1 Fysiske arbeider

For leveranser av fysiske arbeider gjelder følgende frister:

Frist (nr.)	Beskrivelse	Dato	Dagmulkt
1.	Kontraktinggåelse	Medio. september	
2.	Oppstart	Etter gitt IG	
3.	Fysisk ferdigstilling av hele anlegget	3 mnd etter gitt IG	Ja

E.1.2 Dokumentleveranse

For leveranser av fysiske arbeider gjelder følgende frister:

Frist (nr.)	Beskrivelse	Dato	Dagmulkt
1.	Entreprenørens bidrag til søknad om igangsettingstillatelse	Ved kontraktinggåelse	1 000,-
2.	Kvalitetsplan	2 uker etter kontraktinggåelse	1 000,-
3.	Riggplan	2 uker etter kontraktinggåelse	1 000,-
4.	Detaljert fremdriftsplan	2 uker etter kontraktinggåelse	1 000,-
5.	Bemanningsplan	2 uker etter kontraktinggåelse	1 000,-
6.	FDVU-dokumentasjon, sluttokumentasjon	1 uke etter overtakelse	2 000,-

F VEDERLAG

F.1 Tilbudsskjema

Det vises til tilbudsskjema i konkurransebeskrivelsen Del I og prissammenstillingen i Del II - vedlegg 2. Prisene i teknisk beskrivelse er oppgitt i norske kroner (NOK) eks. mva.

F.2 Regningsarbeider

F.2.1 Mannskap

Arbeid betales i henhold til timesatser eks. mva. oppgitt i mengdebeskrivelsen. Timesatsene skal dekke alle entreprenørens kostnader, både direkte og indirekte, samt risiko og fortjeneste. Dette inkluderer bl.a.:

- Lønn.
- Stedlig administrasjon og arbeidsledelse.
- Fellesmannskap (lagerfolk, reparatører, etc.) og andel i drift, vedlikehold og leie av infrastruktur for utførelse av arbeid samt interne transporter av mannskap og materiell.
- Eventuelt ordinært skifttillegg samt mindre tarifferte tillegg (kjøretillegg, klestillegg mv).
- Reise- og gangtid.
- Diett- og boutgifter.
- Sosiale utgifter, bevegelige helligdager og feriepenger.
- Andel leie og drift av brakker, kontorer, lager, etc.
- Håndverktøy, mindre redskaper.
- Leie for maskiner med månedsleie under kr 10 000,- samt maskinutstyr som bor, meisler, pigger, slanger, rør, etc.
- Materiell som rør, slanger, elektriske kabler, lamper etc.
- Forsikringer.
- Hovedadministrasjon og fortjeneste.

Godtgjørelse for overtid skal dekkes separat i henhold til timesatser oppgitt i mengdebeskrivelsen. Bruk av overtid må godkjennes av byggherren på forhånd.

F.2.2 Maskinleie

Leie for maskiner som har en månedsleie av kr 10 000,- eks. mva. eller mer, godtgjøres i henhold til timelister. I maskinleiesatsene inngår alle entreprenørens kostnader, så som direkte og indirekte utgifter samt vedlikehold, risiko og fortjeneste.

Ratene er inklusiv operatør, men inklusive kostnader for mobilisering og demobilisering. Det betales kun for effektive timer (eksklusive stillstandsleie, maskinstell og reparasjoner). Det betales kun for de maskiner og mannskaper som direkte deltar i arbeidet.

Vektangivelse for maskiner gjelder uten last.

For ikke spesifiserte maskiner skal entreprenørens standard prisliste benyttes.

F.2.3 Materialer og utstyr

For materialer og utstyr som bestilles separat av byggherren benyttes oppgitte enhetspriser der slike finnes, forøvrig dekkes:

- Medgåtte materialer inkl. transport i henhold til entreprenørens innkjøpspris dokumentert ved leverandørfaktura.
- Entreprenørens påslag i henhold til prosentsats oppgitt i mengdebeskrivelsen.

G OPPDRAGSGIVERS YTELSE

G.1 Oppdragsgivers medvirkning

G.1.1 Byggherrens kontroller

Byggherren har rett til å gjennomføre kontroller og revisjoner på alle kontraktsparter og deres underleverandører. Byggherren etablerer egen kontrollplan for gjennomføring av kontrollene.

G.1.2 Uavhengig kontroll

Det kan bli gjennomført uavhengig kontroll i prosjektene i henhold til Plan- og bygningslovens kapittel 24 og Byggesaksforskriftens (SAK 10) kapittel 14. Uavhengig kontroll blir gjennomført i henhold til Direktoratet for byggkvalitets veileder "Uavhengig kontroll".

G.1.3 Sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA)

Byggherren skal påse at SHA-perm etableres, ajourføres og fungerer etter forutsetningene.

G.1.4 Materialer

Kumramme og kumlokk hentes hos SK sin rammeavtalepartner, og er betalt. Pris i post gjelder opplasting/lossing, transport og montering. Vannkum med brannventil skal ha kumlokk merket brannkum.

G.1.5 Offentlige tillatelser

Både for gjennomføringen av anlegget, og for eventuelt tidspunkt for oppstart av anleggsarbeidet, tas det forbehold om at godkjent byggesøknad foreligger. Det samme forbehold tas også om at alle andre påkrevde tillatelser er gitt og avtaler er inngått.

